

Asia: VN/23602/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi nuorisolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausunto valtakunnallisia nuorisoalan järjestöjä koskeviin esitysluonnoksiin (lain 17 ja 18 §; asetuksen 5 ja 6 §)

(SNSL:n lausuntoa mukailien lyhyesti) Valtakunnallisuuden täyttymiseksi ehdotetaan toimintaa vähintään seitsemän maakunnan alueella tai muuten maanlaajuisesti. Miten virtuaaliset tai etäyhteydet suhteutuvat tähän? Riittääkö pelkkä etäosallistumismahdollisuuden tarjoaminen tekemään toiminnasta valtakunnallista?

Miten kansainvälinen yhteistyö ja kehittäminen, joiden tulokset päätyvät valtakunnalliselle nuorisotyön kentälle, otetaan huomioon toiminnan laajuutta ja laatua arvioitaessa?

Toiminnan ajankohtaisuuden arviointi saattaa osoittautua hankalaksi ja voi vaikeuttaa järjestöjen pitkäjänteistä työtä, mikäli ajankohtaisuuden perusteella voi pudota pois valtionapukelpoisuudesta ilman selkeitä arviointikriteereitä.

2. Lausunto valtakunnallisia nuorisoalan osaamiskeskuksia (OSKE) koskeviin esitysluonnoksiin (lain 19 §; asetuksen 7 ja 8 §)

Nykyisessä nuorisolaissa sanotaan, että valtionapukelpoisuuden hyväksymisen edellytyksenä on, että osaamiskeskus kehittää ja edistää nuorisoalan perus- ja erityisosaamista sekä nuorisoalan asiantuntija- ja muita palveluja tuottamalla, kokoamalla, hyödyntämällä tai jakamalla tietoa nuorista, nuorisotyöstä tai nuorisopolitiikasta. Valtionavustuksen määrää harkittaessa otetaan huomioon keskuksen tehtävät ja toiminnan laatu ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus.

Sorin Sirkuksen mielestä tämän laadun ja laajuuden tarkastelua ja sen kriteerejä olisi hyvä tarkentaa, jotta ne mahdollistaisivat monenlaisia toimijoita mukaan. Valtakunnalliseen vaikuttamiseen tulisi laskea nuorisovaltuuskunnan koulutuksen ja pedagogiikan kehittäminen sekä tutkimusyhteistyö eri oppilaitosten kuten yliopistojen kanssa. Välillisesti tämän kaltainen toiminta voi olla vaikuttavuudeltaan laajempaa kuin esimerkiksi kolmen maakunnan alueella suoraan nuorten kanssa tehtävä toiminta. Uusien metodien ja nuorisotyöntekijöiden koulutuksen mukana osaaminen leviää laajalle, ja siitä hyötyvät loppukäyttäjinä varsinkin nuoret.

Valtakunnalliseen vaikuttavuuteen ja monialaiseen yhteistyöhön liittyy merkittävästi myös kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys. Jos kansainvälinen yhteistyö ja erilaisten kohderyhmien kanssa toimiminen on laadukasta ja monipuolista, tulisi tämä ottaa huomioon myös laajuuden mittarina. Laajuus voitaisiin huomioida myös vaikuttavuuden ja laadun laajuutena eikä pelkästään maantieteellisenä tai valtakunnallisena kattavuutena.

Etätoiminnan mallit tulevat kehittymään ja muuttumaan lähitulevaisuudessa. Miten niiden luomaa valtakunnallisuutta voidaan huomioida tulevissa asetuksissa ja laissa?

3. Lausunto nuorisokeskuksia koskeviin esitysluonnoksiin (lain 20 §; asetuksen 9 ja 10 §)

-

4. Lausunto muita säännöksiä koskeviin esitysluonnoksiin (lain 23, 24, 26 ja 27 §; asetuksen 1 §)

-

5. Lausunto Harrastamisen Suomen mallia koskeviin esitysluonnoksiin (lain 12 a ja 21 a §)

Yhdymme ETOL ry:n lausuntoon Suomen Harrastamisen mallista ja tahdomme korostaa erityisesti seuraavia kohtia:

Harrastamisen Suomen mallin arviointi vaatii tutkittua tietoa ja mallin kehittämistä kentältä saatu palaute huomioiden. Mallin tavoitteita ja hankkeen ohjausta pitää tarkentaa, jotta sen toteutuminen eri puolella Suomea olisi yhdenvertaista ja tukisi asetettuja tavoitteita.

Harrastamisen Suomen mallista ei vielä ole riittävästi tutkittua tietoa. Erittäin tärkeää olisi löytää ne lapset ja nuoret, joilla harrastusta ei syystä tai toisesta ole ja joiden elämäntilanteeseen harrastus voisi tuoda tukiverkostoa sekä mieleistä tekemistä, joka vahvistaa itsetuntoa ja tuo merkitystä elämään. Tähän työhön tarvitaan myös etsivän nuorisotyön resursseja.

Taiteen perusopetuksen opettajien pätevyysvaatimukset on säädetty laissa, myös Suomen mallissa olisi yhä enemmän kiinnitettävä huomiota, että lapsia ja nuoria ohjaavat ja opettavat alansa pätevät ammattilaiset.

Koulujen kerhotoiminnasta ja taiteen perusopetuksesta ei pidä rakentaa päällekkäistä taideopetusmallia, vaan eri taidelajien harrastamisesta kiinnostuneet lapset ja nuoret tulee ohjata paikkakunnan taiteen perusopetuksen oppilaitoksiin ja antaa harrastuspassin avulla tukea lukukausimaksuun.

Taideopetuksen tulee tapahtua myös juuri näille taiteenlajeille soveltuissa tiloissa. Lapselle ja nuorelle on usein myös tärkeää, että harrastuksessa on eri kaverit kuin koulussa.

6. Lausunnonantajan yleiskommentit tai huomiot/ehdotukset koskien lain muita säännöksiä

-

Kopra Taina
Sorin Sirkus ry - Taina Kopra